

**Zadanie 1.** Oblicz całkę podwójną po prostokącie.

(a)  $\iint_P x^3 y^2 \, dx dy, \quad P = \{(x, y) : 0 \leq x \leq 2, 0 \leq y \leq 1\}$

(b)  $\iint_P e^{x+y} \, dx dy, \quad P = \{(x, y) : 0 \leq x \leq \ln 4, 0 \leq y \leq \ln 5\}$

(c)  $\iint_P x^2(x + 4y) \, dx dy, \quad P = \{(x, y) : 0 \leq x \leq 3, 1 \leq y \leq 2\}$

(d)  $\iint_P \sin(x + y) \, dx dy, \quad P = \{(x, y) : -\frac{\pi}{4} \leq x \leq \frac{\pi}{4}, 0 \leq y \leq \frac{\pi}{4}\}$

(e)  $\iint_P x \sin(xy) \, dx dy, \quad P = \{(x, y) : 0 \leq x \leq 1, \pi \leq y \leq 2\pi\}$

(f)  $\iint_P e^{2x-y} \, dx dy, \quad P = \{(x, y) : 0 \leq x \leq 1, -1 \leq y \leq 0\}$

**Rozwiązanie przykładu (b) i (d):**

$$\begin{aligned} (b) \quad \iint_P e^{x+y} \, dx dy &= \int_0^{\ln 4} \left[ \int_0^{\ln 5} e^x \cdot e^y dy \right] dx = \int_0^{\ln 4} (e^x [e^y]_0^{\ln 5}) dx \\ &= \int_0^{\ln 4} (e^x [e^{\ln 5} - e^0]) dx = 4 \int_0^{\ln 4} e^x dx = 4 [e^x]_0^{\ln 4} \\ &= 4 [e^{\ln 4} - e^0] = 12. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (d) \quad \iint_P \sin(x + y) \, dx dy &= \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} \left[ \int_0^{\frac{\pi}{4}} \sin(x + y) dy \right] dx = \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} [-\cos(x + y)]_0^{\frac{\pi}{4}} dx \\ &= \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} (-\cos(x + \frac{\pi}{4}) + \cos x) dx = [-\sin(x + \frac{\pi}{4}) + \sin x]_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{4}} \\ &= \left[ -\sin \frac{\pi}{2} + \sin \frac{\pi}{4} \right] - \left[ -\sin 0 + \sin(-\frac{\pi}{4}) \right] = -1 + 2 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = \sqrt{2} - 1. \end{aligned}$$

**Zadanie 2.** Oblicz całki podwójne po zbiorze normalnym.

(a)  $\iint_G (x^2 + y) \, dx dy$ , gdzie  $G$  jest ograniczony krzywymi  $y = x^2$  i  $x = y^2$

- (b)  $\iint_G \frac{x^2}{y^2} dx dy$ , gdzie  $G$  ograniczony jest krzywymi  $x = 2$ ,  $y = x$ ,  $xy = 1$
- (c)  $\iint_G \cos(x + y) dx dy$ , gdzie  $G$  jest ograniczony prostymi  $x = 0$ ,  $y = x$ ,  $y = \pi$
- (d)  $\iint_G xy dx dy$ , gdzie  $G$  jest ograniczony krzywymi  $y = 4 - x^2$ ,  $y = \sqrt{x}$ ,  $y = 0$
- (e)  $\iint_G (x^2 - xy) dx dy$ , gdzie  $G$  jest ograniczony prostą  $y = x$  i krzywą  $y = 3x - x^2$
- (f)  $\iint_G (4xy + x + 2) dx dy$ , gdzie  $G$  jest ograniczony krzywymi  $y = 4x - x^2$ ,  $y = x^2 - 6$

**Rozwiązanie przykładu (a):** Punkty wspólne krzywych  $y = x^2$  i  $x = y^2$  otrzymamy z odpowiedniego układu równań. Otrzymujemy z niego równanie  $x = x^4$ , lub równoważnie  $x(1 - x^3) = 0$ , które ma dwa rozwiązania  $x = 0$  i  $x = 1$ . Zatem punktami wspólnymi tych krzywych są  $(0, 0)$  oraz  $(1, 1)$ . Oznacza to, że  $x \in [0, 1]$ . Dolną granicą zbioru  $G$  jest krzywa  $y = x^2$ , zaś górną  $y = \sqrt{x}$ . A zatem  $G$  jest zbiorem normalnym względem osi  $Ox$  i można go opisać w następujący sposób

$$G = \{(x, y) : 0 \leq x \leq 1, x^2 \leq y \leq \sqrt{x}\}.$$

Zatem

$$\begin{aligned} \iint_G (x^2 + y) dx dy &= \int_0^1 \left[ \int_{x^2}^{\sqrt{x}} (x^2 + y) dy \right] dx \\ &= \int_0^1 \left[ x^2 y + \frac{1}{2} y^2 \right]_{x^2}^{\sqrt{x}} dx = \int_0^1 \left[ x^{\frac{5}{2}} + \frac{1}{2} x - x^4 - \frac{1}{2} x^4 \right] dx \\ &= \left[ \frac{2}{7} x^{\frac{7}{2}} + \frac{1}{4} x^2 - \frac{1}{5} x^5 - \frac{1}{10} x^5 \right]_0^1 = \frac{2}{7} + \frac{1}{4} - \frac{1}{5} - \frac{1}{10} = \frac{33}{140}. \end{aligned}$$

**Rozwiązanie przykładu (f):** Punkty wspólne krzywych  $y = 4x - x^2$  i  $y = x^2 - 6$  otrzymamy z odpowiedniego układu równań. Otrzymujemy z niego równanie  $x^2 - 2x - 3 = 0$ , które ma dwa rozwiązania  $x = -1$  i  $x = 3$ . Zatem punktami wspólnymi tych krzywych są  $(-1, -5)$  oraz  $(3, 3)$ . Oznacza to, że  $x \in [-1, 3]$ . Dolną granicą zbioru  $G$  jest parabola  $y = x^2 - 6$ , zaś górną parabola  $y = 4x - x^2$ . A zatem  $G$  jest zbiorem normalnym względem osi  $Ox$  i można go opisać w następujący sposób

$$G = \{(x, y) : -1 \leq x \leq 3, x^2 - 6 \leq y \leq 4x - x^2\}.$$

Zatem

$$\begin{aligned}\iint_G (4xy + x + 2) \, dx dy &= \int_{-1}^3 \left[ \int_{x^2-6}^{4x-x^2} (4xy + x + 2) \, dy \right] dx \\ &= \int_{-1}^3 \left[ 2xy^2 + (x+2)y \right]_{x^2-6}^{4x-x^2} dx \\ &= \int_{-1}^3 \left[ 2x \left[ (4x-x^2)^2 - (x^2-6)^2 \right] + (x+2)(4x-x^2-x^2+6) \right] dx \\ &= \int_{-1}^3 \left[ 2x(4x-x^2-x^2+6)(4x-x^2+x^2-6) + (x+2)(6+4x-2x^2) \right] dx \\ &= \int_{-1}^3 \left[ 2x(6+4x-2x^2)(4x-6) + (x+2)(6+4x-2x^2) \right] dx \\ &= \int_{-1}^3 (6+4x-2x^2) [2x(4x-6) + (x+2)] dx \\ &= \int_{-1}^3 [12 - 58x + 54x^3 - 16x^4] dx = \left[ 12x - 29x^2 + \frac{27}{2}x^4 - \frac{16}{5}x^5 \right]_{-1}^3 = \frac{576}{5} .\end{aligned}$$